

MINISTERIET FOR
FAMILIE- OG
FORBRUGERANLIGGENDER

Deltagerliste til møde om GMO 2. februar 2006

Ministre:

Miljøminister Connie Hedegaard
Familie- og Forbrugerminister Lars Barfoed

Udvalgsmedlemmer:

Svend Auken (S)
Lone Dybkjær (RV)
Steen Gade (SF)
Anne Grete Holmsgaard (SF)
Per Clausen (EL)
Charlotte Antonsen (V)
Mette Gjerskov (S)
Inger Støjberg (V)

Sekretær for Fødevareudvalget:

Eva Esmarch

Fra ministerierne:

Miljøministeriet

Kontorchef John Bæk Sørensen, Miljøministeriet
Ministersekretær Sonja Canger, Miljøministeriet
Fuldmægtig Thomas Bruun Jessen, Miljøministeriet
Kontorchef Hanne Kristensen, Skov- og Naturstyrelsen
Cand. agro. Bettina Jensen, Skov- og Naturstyrelsen
Seniorrådgiver Gösta Kjellssen, Danmarks Miljøundersøgelser

Fødevareministeriet

Kontorchef Hanne Lauger, Fødevareministeriet
Kontorchef Jette Petersen, Fødevareministeriet
Specialkonsulent Jens Gunner L. Petersen, Plantedirektoratet
Specialkonsulent Svend Pedersen, Plantedirektoratet

Familie- og Forbrugerministeriet:

Afdelingschef Astrid Ravnsbæk, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Ministersekretær Troels Vensild, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Specialkonsulent Søren Abildgaard, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Fødevarepolitisk medarbejder Lars Korsholm, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Bromatolog Hanne Boskov Hansen, Fødevarestyrelsen
Agronom Jan Pedersen, Danmarks Fødevareforskning

 MINISTERIET FOR
FAMILIE- OG
FORBRUGERANLIGGENDER

Sporbarhed af GM fødevarer

*Til møde med medlemmer af FEU, FLF og FMPU
d. 2. februar 2006 i
Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender*

**Hanne Boskov Hansen
Fødevarestyrelsen**

Fødevarestyrelsen 1

 MINISTERIET FOR
FAMILIE- OG
FORBRUGERANLIGGENDER

Indhold

- Regler om sporbarhed af GMO'er og fødevarer og foder fremstillet af GMO'er (forordning 1830/2003)
- Generelle sporbarhedsregler i hht. Fødevareforordningen (forordning 178/2002, Artikel 18)

Fødevarestyrelsen 2

 MINISTERIET FOR
FAMILIE- OG
FORBRUGERANLIGGENDER

**GMO-sporbarhedsreglerne
(forordning 1830/2003)**

Fastsætter regler om videregivelse af oplysninger om GMO-oprindelse og har til formål at:

- lette tilbagetrækning af produkter fra markedet
- fremme korrekt mærkning af fødevarer og foder fremstillet af GMO'er i hht. forordning 1829/2003 om GM fødevarer og foder

Fødevarestyrelsen 3

 MINISTERIET FOR FAMILIE- OG FORBRUGERANLIGGENDE

GMO-sporbarhedsreglerne gælder for godkendte GMO'er og finder anvendelse på alle stadier af markedsføringen af

- produkter, der består af eller indeholder GMO'er
- fødevarer og foder, der er fremstillet af GMO'er

Fødevarerstyrelsen 4

 MINISTERIET FOR FAMILIE- OG FORBRUGERANLIGGENDE

Krav til sporbarhed af formeringsdygtige GMO'er

Virksomheden skal sikre, at følgende oplysninger videregives skriftligt til den virksomhed, der modtager produktet:

- at produktet indeholder eller består af GMO'er
- den eller de entydige identifikatorer, der er tildelt de pågældende GMO'er

Oplysningerne skal opbevares af virksomheden i 5 år

Fødevarerstyrelsen 5

 MINISTERIET FOR FAMILIE- OG FORBRUGERANLIGGENDE

Krav til sporbarhed af produkter til fødevarer- eller foderbrug, der er fremstillet af GMO'er

Virksomheden skal sikre, at følgende oplysninger videregives skriftligt til den virksomhed, der modtager produktet:

- angivelse af hver af de ingredienser, som er fremstillet af GMO

Oplysningerne skal opbevares i 5 år

Fødevarerstyrelsen 6

 MINISTERIET FOR
FAMILIE- OG
FORBRUGERANLIGGENDER

Virksomheder, der handler med GMO, skal sikre, at

- de anvendte GMO'er eller produkter herfra har opnået en EU-markedsføringsgodkendelse i henhold til forordning 1829/2003

(jf. Fødevarestyrelsens vejledning om genetisk modificerede fødevarer)

Fødevarestyrelsen 7

 MINISTERIET FOR
FAMILIE- OG
FORBRUGERANLIGGENDER

De generelle sporbarhedsregler i hht. Fødevareforordningen (forordning 178/2002, Artikel 18)

Fødevare- og fodervirksomheder skal sikre, at de kan spore oprindelsen af fødevarer og foder ét handelsled frem og ét tilbage

Formålet med artikel 18 er at sikre, at der i tilfælde af fødevare- eller fodersikkerhedsproblemer kan iværksættes målrettet og præcis tilbagetrækning fra markedet, eller at forbrugerne eller de offentlige myndigheder kan informeres.

Fødevarestyrelsen 8

 MINISTERIET FOR
FAMILIE- OG
FORBRUGERANLIGGENDER

Opsummering

1. Tilbagetrækning af fødevarer af GMO-oprindelse er mulig via de generelle sporbarhedsregler i Fødevareforordningen, uanset om GMO-oprindelsen kan måles i fødevaren eller ej.
2. Virksomheder, der handler med GMO-fødevarer, skal oplyse dette til næste led i kæden, hvilket yderligere understøtter muligheden for en effektiv tilbagetrækning af produkter.

Fødevarestyrelsen 9

Konklusion

Reglerne for sporbarhed af fødevarer og foder af
GMO-oprindelse vurderes at være tilstrækkeligt gode
til at sikre en eventuel tilbagetrækning af produkter
fra markedet.

Risikovurdering af GMO

Jan Pedersen

Danmarks Fødevareforskning

Trin 1 - Konstruktion

En gensplejset organisme er kendetegnet ved at have fået tilført "nyt" DNA

På første trin vurderes selve metoden og resultatet af gensplejsningen på DNA-niveau herunder:

- Indsatte gener
- Forventet effekt afhængig/uafhængig
- Stabilitet, ekspresion

Danmarks Fødevareforskning

Trin 2 – Kemiske analyser

På trin 2 anvendes kemiske analyser til at sammenligne den gensplejede plante med den tilsvarende ikke gensplejede for at

- undersøge om generne har den tilsigtede effekt
- undersøge om planten afviger på andre måder fra den ikke gensplejede

Danmarks Fødevareforskning

Sammenlignende undersøgelser

?

==

Danmarks Fødevareforskning

Trin 2 - Eksempel Majs MON863 X MON 810

Sted: Argentina 1999, 4 lokaliteter

Majs: kontrol, MON863 og 4 andre kommercielle majs

F.eks. analyser i kerner:

protein, fedt, aske, vandindhold, fibre,
aminosyrer, fedtsyrer, vitamin B1, B2 og E, 9
forskellige mineraler, folinsyre, fytninsyre,
trypsin hæmmer, raffinose, inositol furfural,
ferulinsyre og p-coumarsyre

Danmarks Fødevarerforsikning

Trin 2 – eksempel fortsat MON863 X MON 810

Analyser i alt 1160

Antal forventede forskelle af tilfældige årsager 58

Antal fundet ved 95% sikkerhed: 394

Antal fundet ved 99 % sikkerhed: 15

Alle 15 forskelle relateres kun til en enkelt lokalitet.

Konklusion: Forskel – kan ikke udelukkes

Risiko – som anden majs

Danmarks Fødevarerforsikning

Trin 3 - Dyreforsøg

Dyreforsøg har til formål at vurdere planten til
anvendelse som :

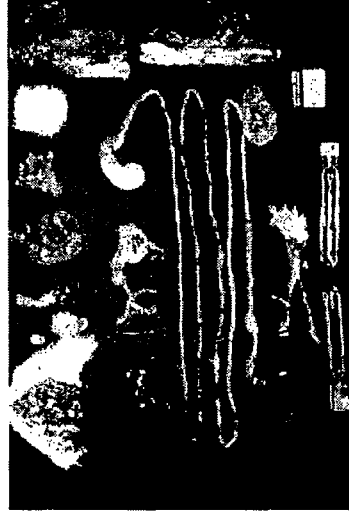
- Foder (kyllinger, køer, fisk, grise)
- Fødevarer (rotter, mus og kyllinger)

Dyreforsøg efter behov dvs. :

1. når der forekommer en specifik usikkerhed og
2. når dyreforsøget kan afklare dette

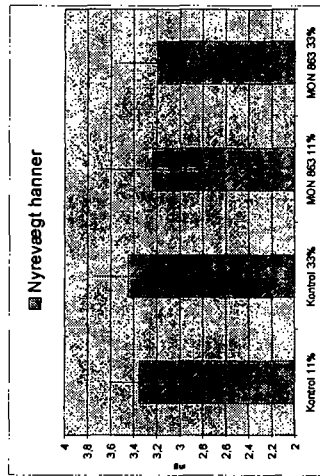
Danmarks Fødevarerforsikning

90 dages forsøg med rotter

Danmarks Fødevarerforsikning

90 dages rotteforsøg majs MON 863

Danmarks Fødevarerforsknings

90 dages rotteforsøg MON863

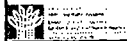
	Nyre vægt	SD	minimum- maksimum
Kontrol 11%	3,35	0,26	2,90-3,94
Kontrol 33%	3,45	0,3	2,93-4,02
MON 863 11%	3,24	0,39	2,49-3,96
MON 863 33%	3,20	0,34	2,65-3,9

Danmarks Fødevarerforsknings

Procedure og offentlighed

Hanne Kristensen
Skov- og Naturstyrelsen

2. februar 2006

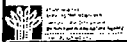
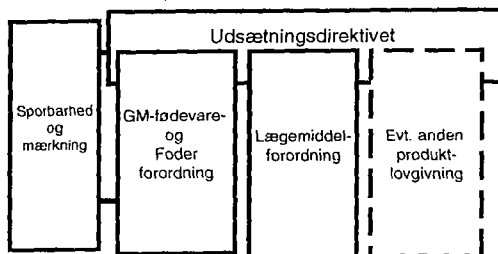

EU's GMO-lovgivning

Hvad består en ansøgning af?

Krav i udsætningsdirektiv

- Miljørisikovurderingen
- Data og resultater der danner grundlag for miljørisikovurderingen
- Metode til detektion og identifikation af GMO
- Forslag til gyldighedsperiode - max. 10 år
- Overvågningsplan
- Forslag til mærkning og emballage
- Resume af ansøgning

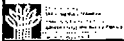
Hvad består en ansøgning af?

- For produkter der indeholder eller består af GMO'er

Krav i GM-fødevarer- og foderforordningen

Samme oplysninger som i udsætningsdirektiv, derudover:

- Betegnelsen for fødevaren/foderstoffet og dens specifikationer
- Dokumentation for, at fødevaren/foderstoffet ikke har negative virkninger for mennesker eller dyrs sundhed, vildleder forbrugeren eller afviger fra de produkter, de skal erstatte

---

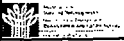

EU Procedure - udsætningsdirektiv

- Ansøgning til det medlemsland, hvor GMO'en markedsføres først
- Ansøgning og vurderingsrapport med indstilling sendes til Kommissionen
- Kommission videregiver til medlemslande med 60-dages frist for begrundede indvendinger, bemærkninger m.m.
- Godkendelse hvis ingen begrundede indvendinger
- Supplerende materiale cirkuleres med ny 45-dages frist for reaktion
- Godkendelse hvis ingen begrundede indvendinger
- Kommissionen indhenter udtalelse fra EFSA
- Hvis fortsat begrundede indvendinger træffes afgørelse i komité
- Ved manglende kvalificeret flertal for godkendelse træffer Rådet afgørelse
- Ved manglende kvalificeret flertal i Rådet skal Kommissionen træffe afgørelse

Mange nationale myndigheder involveret i risikovurdering

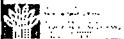

EU-procedure - fødevarer/foder

- Ansøgning indsendes til medlemsland, som sender ansøgningen videre til EFSA
- EFSA sender til øvrige medlemslande og Kommissionen
- Miljømyndigheder høres eller anmodes om at udarbejde miljørisikovurdering inden 3 mdr.
- EFSA afgiver udtalelse inden 6 mdr.
- Kommissionen forelægger altid udkast til godkendelse i komité
- Ved manglende kvalificeret flertal for godkendelse træffer Rådet afgørelse
- Ved manglende kvalificeret flertal i Rådet skal Kommissionen træffe afgørelse

Risikovurdering centraliseret hos EFSA

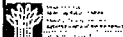

Inddragelse af offentlighed og Folketing

Udsætningsdirektivet

- Offentlig dansk høring baseret på resumé af ansøgning og vurderingsrapporten fra første ansøgerland
- Orientering af Folketing hver gang Danmark skal forholde sig til ansøgningen – op til 5 gange for hver sag

Bemærk:
kan godkendes uden
komitéafstemning

Fødevare/foderforordning

- EFSA sender udtalelse i offentlig høring
- Orientering af Folketing når Kommission sender udkast til beslutning til afstemning i komité

Bemærk:
altid komitéafstemning

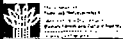
Offentlighed

Hovedreglen

Man kan få aktindsigt i alt ansøgningsmaterialet

Undtagelsen

Fortroligt materiale

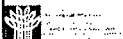

Reglerne om fortrolighed

- Anmelderen angiver over for første ansøgerlandet, at oplysninger bør holdes fortrolige
- Første ansøgerlandet træffer beslutning om, hvilke oplysninger, der skal behandles som fortrolige
- Visse oplysninger må aldrig holdes fortrolige

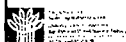

Kommissionens udkast til principper om offentlighed

- Beslutninger fra sag-til-sag
- Første ansøgerlandet skaffer begrundelsen
- Offentlig interesse <-> fortroligheds interesse
- Al materialet kan offentliggøres (undtagen fortroligt)
- Ophavsrettighed/markedsføring/ patentans.
- *Dele* af et dokument
- Første ansøgerlandet konsulteres
